

Bruxelles, 10.4.2019
COM(2019) 195 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN,
CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR
ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII**

**Abordarea impactului pe care l-ar avea retragerea fără acord a Regatului Unit din
Uniune: abordarea coordonată a Uniunii**

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN,
CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, COMITETUL
REGIUNILOR ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII**

**Abordarea impactului pe care l-ar avea retragerea fără acord a Regatului Unit din
Uniune: abordarea coordonată a Uniunii**

1. INTRODUCERE

La 25 martie 2017, Regatul Unit și-a notificat intenția de a se retrage din Uniune. Comisia consideră în continuare că o retragere ordonată a Regatului Unit din Uniune pe baza acordului de retragere, care a fost acceptat de guvernul Regatului Unit și pe care Consiliul European (articolul 50) l-a aprobat la 25 noiembrie 2018, este cel mai bun rezultat. Comisia continuă să își concentreze eforturile asupra acestui obiectiv. Cu toate acestea, cu două zile înainte de termenul-limită, și anume 12 aprilie 2019, astfel cum a fost prelungit de Consiliul European¹, probabilitatea unei retrageri dezordonate a crescut semnificativ. Scopul prezentei comunicări este acela de a face un bilanț al pregătirilor intense pentru un astfel de scenariu, care se desfășoară începând din 2017.

Comisia a atras în mod repetat atenția tuturor părților interesate, inclusiv în cele trei comunicări privind pregătirea pentru Brexit din 19 iulie 2018², 13 noiembrie 2018³ și 19 decembrie 2018⁴, cu privire la faptul că un scenariu fără acord (scenariul *no deal*) ar crea perturbări semnificative. Această opinie nu s-a schimbat. În cazul în care nu se ajunge la un acord, nu va fi posibilă efectuarea tranziției ordonate prevăzute în acordul de retragere.

Prin urmare, instituțiile UE, administrațiile statelor membre de la toate nivelurile și toate părțile interesate au colaborat pentru a atenua impactul unui scenariu fără acord. Astăzi, ca urmare a acestui efort colectiv, UE este pregătită pentru o retragere dezordonată.

Măsurile de contingență care au fost adoptate la nivel european și național se întemeiază pe principiile generale stabilite în comunicarea din 13 noiembrie 2018. Măsurile de contingență nu reproduc beneficiile apartenenței la Uniune și nici condițiile unei eventuale perioade de tranziție, astfel cum se prevede în acordul de retragere. Acestea au un caracter temporar și au fost adoptate unilateral de către Uniunea Europeană în scopuri legate de urmărirea intereselor sale. Aceste măsuri respectă pe deplin repartizarea competențelor stabilită prin tratate, precum și principiul subsidiarității.

În cazul în care nu se ajunge la un acord, aceste măsuri de contingență temporare îi oferă Regatului Unit o marjă pentru a aborda cele trei aspecte principale legate de separare, care reprezintă o condiție prealabilă pentru discuțiile referitoare la calea de urmat cu Regatul Unit. Astfel cum a afirmat președintele Juncker în fața Parlamentului European

¹ Decizia (UE) 2019/476 a Consiliului European adoptată de comun acord cu Regatul Unit din 22 martie 2019 privind prelungirea termenului în temeiul articolului 50 alineatul (3) din TUE, JO L 80I, 22.3.2019, p. 1.

² COM(2018) 556.

³ COM(2018) 880.

⁴ COM(2018) 890.

la 3 aprilie 2019⁵, aspectele în cauză se referă la faptul (i) că drepturile cetățenilor UE-27 și ale cetățenilor Regatului Unit care și-au exercitat dreptul la liberă circulație înainte de data retragerii ar trebui menținute și protejate în continuare, (ii) că Regatul Unit ar trebui să își onoreze în continuare angajamentele financiare asumate în calitate de stat membru și (iii) că ar trebui să se găsească totuși o soluție pentru menținerea păcii pe insula Irlanda și a integrității pieței interne. Regatul Unit trebuie să respecte pe deplin litera și spiritul Acordului din Vinerea Mare.

2. PREGĂTIRILE ÎN MATERIE DE CONTINGENȚĂ AU FOST ÎNCHEIATE

Pregătirea pentru retragerea Regatului Unit a reprezentat un efort comun al instituțiilor și organismelor UE, al autorităților naționale, regionale și locale, precum și al operatorilor economici. Tuturor acestor actori li s-a solicitat să își asume responsabilitățile care le revin pentru a se pregăti pentru o eventuală retragere fără acord și pentru a atenua cele mai grave efecte ale unui asemenea scenariu.

Începând din decembrie 2017, instituțiile și organisme UE, precum și statele membre ale UE-27 se pregătesc în mod activ pentru un scenariu fără acord. Pe lângă cele trei comunicări care au oferit orientări politice cu privire la abordarea care trebuie urmată, Comisia a publicat 92⁶ de avize menite să ajute părțile interesate și autoritățile să se pregătească. De asemenea, Comisia a prezentat 19 propuneri legislative, dintre care 18 au fost adoptate și se vor aplica începând cu data retragerii, iar cea de a 19-a, referitoare la bugetul UE pentru 2019, se va aplica retroactiv de la data retragerii, de îndată ce va fi finalizată⁷. Comisia a adoptat și 45 de acte fără caracter legislativ în mai multe domenii de politică⁸.

Comisia a purtat discuții tehnice de anvergură cu statele membre ale UE-27, atât în ceea ce privește chestiunile generale legate de asigurarea pregătirii și măsurile de contingență, cât și pe marginea unor aspecte specifice sectoriale, juridice și administrative. Reprezentanții Comisiei au vizitat capitalele tuturor statelor membre ale UE-27 pentru a oferi claritate cu privire la activitatea de pregătire și la acțiunile de contingență întreprinse de Comisie și pentru a discuta despre planurile naționale de pregătire și de contingență. Vizitele respective au evidențiat un nivel ridicat de pregătire a statelor membre pentru toate scenariile.

Printre principalele domenii în care au fost necesare eforturi în materie de contingență se numără drepturile cetățenilor (securitatea socială, drepturile de ședere și de călătorie), transporturile (conectivitatea și securitatea de bază), cooperarea polițienească și judiciară, gestionarea noilor frontiere externe ale Uniunii cu Regatul Unit, pescuitul și bugetul Uniunii. Uniunea și statele membre au adoptat măsuri și în alte domenii.

⁵ Declarația făcută de președintele Juncker cu privire la retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană în cadrul sesiunii plenare a Parlamentului European, Bruxelles, 3 aprilie 2019, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-19-1970_en.htm.

⁶ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_ro.

⁷ Parlamentul European ar trebui să aprobe propunerea în cadrul ședinței sale plenare din 15 aprilie 2019.

⁸ Alte 19 acte fără caracter legislativ sunt în curs de adoptare, în funcție de propunerile formulate de Regatul Unit și de alți actori externi.

Pentru cetățeni, statele membre asigură continuitatea (temporară sau permanentă) a drepturilor de ședere pentru resortisanții Regatului Unit care își au reședința în UE la momentul retragerii, inspirându-se din abordarea generoasă recomandată de Comisie⁹.

Drepturile cetățenilor în materie de securitate socială care au legătură cu Regatul Unit în vigoare înainte de data retragerii sunt protejate. Regulamentul privind măsurile de contingență va asigura, pentru persoanele vizate, indiferent de cetățenia acestora, principiile privind egalitatea de tratament, asimilarea și cumularea faptelor sau a evenimentelor petrecute înainte de data retragerii, precum și privind perioadele de ședere, de încadrare în muncă sau de asigurare care au fost încheiate înaintea datei retragerii¹⁰. Statele membre pun în aplicare, de asemenea, măsuri la nivel național pentru a asigura protecția drepturilor în materie de securitate socială pentru respectivii cetățeni după retragere.

Uniunea a convenit, de asemenea, că resortisanții Regatului Unit nu vor avea nevoie de viză atunci când vor călători în UE pentru șederi de scurtă durată, de 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile, în scopuri de afaceri și de turism, atât timp cât Regatul Unit va asigura același tratament pentru toți cetățenii UE-27¹¹.

Regulamentele privind măsurile de contingență au fost instituite și pentru a menține conexiunile esențiale de transport pentru principalele moduri de transport: transportul aerian¹², feroviar¹³ și rutier de călători și de mărfuri¹⁴.

Ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune, cooperarea polițienească și judiciară se va realiza mai degrabă pe baza unor convenții internaționale multilaterale decât a legislației UE. Instituțiile UE și statele membre au identificat împreună instrumentele adecvate la care se poate recurge în acest context. Statele membre au depus eforturi semnificative pentru a se asigura că aceste instrumente sunt operaționale până la data retragerii.

⁹ Lista drepturilor de ședere acordate resortisanților Regatului Unit în statele membre ale UE este disponibilă pe site-ul web al Comisiei: https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en.

¹⁰ Regulamentul (UE) 2019/500 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de stabilire a măsurilor de contingență în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 35.

¹¹ Modificarea Regulamentului (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație. Adoptarea oficială va avea loc în zilele următoare.

¹² Regulamentul (UE) 2019/494 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 privind anumite aspecte ale siguranței aviației, având în vedere retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană, JO L 85I, 27.3.2019, p. 11 și Regulamentul (UE) 2019/502 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 privind normele comune care asigură conectivitatea aeriană de bază în ceea ce privește retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 49.

¹³ Regulamentul (UE) 2019/503 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 privind anumite aspecte ale siguranței și conectivității feroviare având în vedere retragerea Regatului Unit din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 60.

¹⁴ Regulamentul (UE) 2019/501 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 privind normele comune care asigură conectivitatea de bază a transportului rutier de mărfuri și de persoane cu privire la retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 39.

Statele membre au colaborat îndeaproape cu instituțiile UE pentru a se asigura că integritatea pieței interne este menținută, prin instituirea de infrastructuri și de resurse adecvate pentru aplicarea formalităților și a controalelor vamale, precum și a controalelor sanitare și fitosanitare ale bunurilor la frontieră.

În sectorul financiar, doar un număr limitat de măsuri ale UE au fost considerate necesare pentru a reduce la minimum riscurile la adresa stabilității financiare în Uniunea Europeană. Această decizie s-a întemeiat pe o analiză comună a riscurilor pe care le-ar presupune retragerea fără acord, analiză efectuată de Comisie, de Banca Centrală Europeană, de Comitetul unic de rezoluție și de autoritățile europene de supraveghere, precum și pe analiza unui grup tehnic comun, format din Banca Centrală Europeană și din Banca Angliei.

În ceea ce privește activitățile legate de pescuit, măsurile adoptate vor permite în continuare accesul reciproc al navelor Uniunii și al navelor Regatului Unit la apele celeilalte părți pe tot parcursul anului 2019¹⁵, cu condiția ca Regatul Unit să acorde acces navelor Uniunii și să respecte Regulamentul din 2019 privind posibilitățile de pescuit¹⁶. În caz contrar, pescarilor din UE li se va oferi sprijin financiar dacă își încetează temporar activitatea¹⁷.

Toate aceste măsuri vor atenua, pentru o perioadă de timp, cele mai mari perturbări cauzate de o retragere dezordonată a Regatului Unit, după cum se arată în diagrama din anexa 1 la prezenta comunicare.

3. BUGETUL PENTRU 2019 ȘI SPRIJINUL FINANCIAR SUPLIMENTAR

Comisia a adoptat o Propunere de regulament privind măsurile de contingență, care prevede că plata fondurilor din bugetul general al UE către beneficiarii din Regatul Unit poate continua în anul 2019 dacă Regatul Unit continuă să își plătească contribuțiile bugetare aferente anului 2019 și dacă permite efectuarea auditurilor și a controalelor necesare¹⁸. În cazul în care Regatul Unit nu este de acord să contribuie la finanțarea bugetului pentru 2019, astfel cum se prevede în Propunerea de regulament privind măsurile de contingență, Comisia va prezenta, în timp util, un proiect de buget rectificativ pentru a face față deficitului de finanțare rezultat. În acest context, Comisia invită Parlamentul și Consiliul să adopte în mod oficial propunerea.

¹⁵ Regulamentul (UE) 2019/498 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2403 în ceea ce privește autorizațiile de pescuit pentru navele de pescuit ale Uniunii în apele Regatului Unit și operațiunile de pescuit ale navelor de pescuit ale Regatului Unit în apele Uniunii, JO L 85I, 27.3.2019, p. 25.

¹⁶ Regulamentul (UE) 2019/124 al Consiliului din 30 ianuarie 2019 de stabilire, pentru anul 2019, a posibilităților de pescuit pentru anumite stocuri de pește și grupuri de stocuri de pește, JO L 29, 31.1.2019, p. 1 și Regulamentul (UE) 2018/2025 al Consiliului din 17 decembrie 2018 de stabilire, pentru anii 2019 și 2020, a posibilităților de pescuit pentru navele Uniunii în ceea ce privește anumite stocuri de pești de adâncime, JO L 325, 20.12.2018, p. 7.

¹⁷ Regulamentul (UE) 2019/497 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite norme referitoare la Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 22.

¹⁸ Propunere de regulament al Consiliului privind măsurile referitoare la execuția și finanțarea bugetului general al Uniunii în 2019 în contextul retragerii Regatului Unit din Uniune, COM/2019/64 final. Propunerea a fost aprobată de către Consiliu.

Chiar și în absența acestor contribuții, Uniunea a decis că anumite activități ar trebui să continue în orice caz. Programul PEACE IV și programul de cooperare Regatul Unit-Irlanda vor continua, deoarece acestea oferă un sprijin esențial pentru pace în Irlanda de Nord și în Irlanda¹⁹. Toate activitățile de mobilitate în scop educațional aferente Erasmus+ aflate în curs la care participă Regatul Unit și care au început înainte de data retragerii pot fi, de asemenea, finalizate, pentru a se evita perturbarea studenților, precum și a instituțiilor de origine și a instituțiilor-gazdă²⁰.

În plus, organizațiile patronale și părțile interesate au susținut că este posibil să fie necesar un sprijin financiar din partea Uniunii pentru a atenua efectele economice ale unei retrageri dezordonate a Regatului Unit din Uniune. Impactul unei retrageri fără a se ajunge la un acord va fi resimțit în întreaga Uniune Europeană, dar este evident că unele regiuni și sectoare economice vor fi afectate într-o măsură mai semnificativă.

În primul rând, statele membre învecinate cu Regatul Unit vor suporta costuri semnificative. Chiar dacă toate statele membre vor trebui să efectueze verificări și controale legate de reglementările vamale, de reglementările sanitare și fitosanitare și de alte standarde de securitate și siguranță, pentru unele state membre, amploarea acestor controale va fi extrem de mare. Din acest motiv, statele respective au fost nevoite să construiască noi puncte de control la frontieră sau să le actualizeze pe cele existente. În al doilea rând, costurile economice vor fi deosebit de ridicate pentru sectoarele cele mai expuse relațiilor cu Regatul Unit. Acest lucru este valabil, de exemplu, pentru exportatorii de produse agroalimentare care vizează piața din Regatul Unit, pentru întreprinderile din domeniul pescuitului care depind de accesul la apele Regatului Unit și pentru întreprinderile de turism din regiunile care se bucură de popularitate în rândul turiștilor din Regatul Unit. În al treilea rând, în cursul activităților de pregătire desfășurate de Comisia a devenit clar că întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) care efectuează tranzacții cu Regatul Unit dispun de mai puține mijloace pentru a se pregăti decât întreprinderile mari. IMM-urile nu dispun întotdeauna de capacitatea administrativă și juridică necesară pentru a pune în aplicare un plan complet de contingență.

Nevoia de sprijin financiar este clară, însă trebuie să fie luate în considerare constrângerile care ar decurge dintr-o retragere fără un acord. Comisia a susținut constant că Regatul Unit trebuie să își respecte în continuare obligațiile financiare față de Uniunea Europeană, indiferent de scenariu, iar Uniunea Europeană își va respecta, la rândul său, obligațiile financiare față de Regatul Unit, inclusiv în cazul unei retrageri fără acord.

În acest context, Comisia a analizat modul în care programele și instrumentele existente ale bugetului Uniunii, după eventualele ajustări necesare, ar putea fi mobilizate în eventualitatea în care nu s-ar ajunge la un acord. Acest lucru este menit să atenueze impactul în domeniile în care acesta ar fi resimțit cel mai puternic, în limitele fondurilor disponibile. Măsurile respective vor fi propuse, ținându-se seama în mod corespunzător de ajustările componente de cheltuieli și de venituri aferente bugetului UE care ar putea rezulta dintr-o retragere dezordonată și valorificând pe deplin instrumentele bugetare

¹⁹ Regulamentul (UE) 2019/491 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 pentru a se permite continuarea programelor de cooperare teritorială PEACE IV (Irlanda-Regatul Unit) și Regatul Unit-Irlanda (Irlanda-Irlanda de Nord-Scoția) în contextul retragerii Regatului Unit din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 1.

²⁰ Regulamentul (UE) 2019/499 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de stabilire a dispozițiilor pentru continuarea activităților de mobilitate în scopul învățării aflate în curs de desfășurare în cadrul programului Erasmus+ stabilit prin Regulamentul (UE) nr. 1288/2013, în contextul retragerii Regatului Unit din Uniune, JO L 85I, 27.3.2019, p. 32.

existente și resursele disponibile. Prin reprogramarea anumitor fonduri structurale, prin activarea măsurilor de combatere a perturbărilor piețelor agricole pe baza Regulamentului de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole²¹, inclusiv utilizarea tuturor surselor de finanțare posibile, precum și prin utilizarea unor instrumente specifice, cum ar fi programul pentru competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii (COSME), Fondul european de ajustare la globalizare (FEG), Fondul de solidaritate și Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), s-ar putea pune la dispoziție fonduri specifice suplimentare din bugetul UE în cazul unei retrageri fără acord.

Pentru ca părțile interesate afectate să poată beneficia de mai mult sprijin imediat, de exemplu întreprinderile mici și mijlocii cu o expunere semnificativă față de Regatul Unit, normele UE privind ajutoarele de stat oferă soluții flexibile pentru adoptarea unor măsuri de sprijin naționale.

4. ORIENTĂRI PRIVIND O ABORDARE COORDONATĂ CA URMARE A UNEI RETRAGERI DEZORDONATE

Unitatea și solidaritatea manifestate de statele membre ale UE-27 pe parcursul negocierilor cu Regatul Unit și al pregătirilor pentru retragere au servit un obiectiv comun, în pofida nivelurilor diferite de expunere economică față de Regatul Unit ale statelor membre ale Uniunii. Este crucial ca măsurile luate ca urmare a unei retrageri dezordonate să fie coordonate și consecvente. Această unitate întărește eficacitatea măsurilor de remediere, protejează normele comune și asigură condiții de concurență echitabile, sporește previzibilitatea pentru cei mai afectați și păstrează obiectivele de negociere ale Uniunii pentru discuțiile privind o viitoare relație cu Regatul Unit. Din aceste motive, trebuie evitate acordurile bilaterale între statele membre și Regatul Unit.

Pentru a oferi sprijin suplimentar statelor membre care pun în aplicare măsuri de contingență, Comisia prezintă astăzi orientări suplimentare în cinci domenii-cheie. Aceste orientări vor contribui la asigurarea faptului că măsurile de contingență sunt puse în aplicare fără sincope și vor contribui, de asemenea, la stabilirea și la menținerea unei abordări coordonate:

- drepturile de ședere și de securitate socială ale cetățenilor;
- cooperarea polițienească și judiciară în materie penală;
- produsele medicale și dispozitivele medicale;
- activitățile de pescuit și
- protecția datelor.

Comisia va oferi orientări suplimentare, în cazul în care acest lucru se va dovedi necesar. Comisia rămâne la dispoziția statelor membre ale UE-27 pentru a discuta aspecte legate de impactul unei retrageri fără acord, continuând cooperarea transparentă și intensă care a caracterizat perioada de negocieri. În perioada ulterioară retragerii, statele membre sunt încurajate să raporteze Comisiei și celorlalte state membre problemele care vor apărea, prevăzute și neprevăzute, precum și cele mai bune practici identificate pentru soluționarea respectivelor probleme, în beneficiul tuturor statelor membre. Pentru perioada imediat următoare retragerii, Comisia a înființat un centru de intermediere telefonică pentru administrațiile statelor membre, oferindu-le acces la expertiza Comisiei.

²¹ Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului, JO L 347, 20.12.2013, p. 671.

Cetățenii, întreprinderile și alte părți interesate din UE pot contacta Europe Direct în cazul în care au întrebări (apelând numărul verde 00 800 6 7 8 9 10 11 de oriunde din UE).

5. CONCLUZIE

De la referendumul desfășurat în Regatul Unit la 23 iunie 2016, Uniunea și-a exprimat în mod constant regretul față de decizia Regatului Unit de a părăsi Uniunea, dar și faptul că respectă această decizie. Comisia își menține opinia potrivit căreia o retragere ordonată în conformitate cu acordul de retragere este cea mai bună opțiune posibilă. Cu toate acestea, o retragere dezordonată poate fi evitată numai dacă Regatul Unit ratifică acordul de retragere.

Prin urmare, UE a luat măsurile necesare pentru a fi pregătită pentru o retragere fără acord, rămânând, totodată, hotărâtă să evite un astfel de rezultat. Va fi în continuare necesar ca statele membre să rămână unite și solidare pentru a răspunde provocărilor care vor apărea și pentru a păstra în continuare valorile fundamentale ale Uniunii.